

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра української мови та славістики
Кафедра зарубіжної літератури та методики її навчання
Кафедра романо-германської філології та професійної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри зарубіжної
літератури та методики її навчання

Наталя ГРИЦАК

Протокол № 1 від 1 вересня 2026 року
Завідувач кафедри української мови
та славістики

Тетяна ВІЛЬЧИНСЬКА

Протокол № 1 від 1 вересня 2026 року
Завідувач кафедри романо-германської
філології та професійної комунікації

Ольга КОСОВИЧ

Протокол № 1 від 1 вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ДИСЦИПЛІН МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.01 Українська мова і література
Друга спеціальність	A4.02 Мова та зарубіжна література
Спеціалізація	A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)

2026– 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)» спеціальності А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) другої спеціальності А4.02 Мова та зарубіжна література спеціалізації А4.021 Англійська мова та зарубіжна література галузі знань А Освіта.

Розробники:

ГРИЦАК Наталія – доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри зарубіжної літератури та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

ТЄЛЄЖКІНА Олеся – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

КОНОВАЛЬЧУК Світлана – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та професійної комунікації Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова) Secondary Education (Ukrainian Language and Literature, English Language)
2	Спеціальність Предметна спеціальність Друга спеціальність (предметна спеціальність) Спеціалізація	A4 Середня освіта A4.01 Середня освіта (Українська мова і література) A4.02 Мова та зарубіжна література Спеціалізації A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
3	Галузь знань	A Освіта
4	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
5	Форма навчання	денна
6	Статус дисципліни	обов'язкова
7	Мова навчання	українська, англійська
8	Курс	I
9	Семестр	II
10	Обсяг дисципліни в кредитах	9 ЗМ1 – 3 кредити (у тому числі 1 кр. на пропедевтичну практику) ЗМ2 – 3,5 кредити (у тому числі 1 кр. на пропедевтичну практику) ЗМ3 – 2,5 кредити (у тому числі 1 кр. на пропедевтичну практику)
11	Загальна кількість годин	270
12	Кількість змістових модулів	3
13	Аудиторні заняття (год.)	66
14	Лекції (год.)	34
15	Практичні заняття (год.)	32
16	Пропедевтична практика	90
17	Самостійна робота (год.)	114
18	Форма підсумкового контролю	іспит

Частка годин аудиторних занять становить 31 %.

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальний предмет «Методика викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі» синтезує науково-теоретичні й практичні завдання і спрямований на розвиток методичної підготовки магістрантів до реалізації їхніх професійних функцій вчителя української мови, англійської мови, української та зарубіжної літератури в умовах мультилінгвальної освіти в сучасних закладах вищої освіти, удосконаленні їх комунікативно-навчальної, мовленнєвої, мовної, лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей. Курс «Методика викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі» спрямований на професійну підготовку майбутніх філологів відповідно до українських і європейських стандартів.

Навчальна дисципліна зорієнтована на набуття здобувачами вищої освіти фахових компетентностей із методики навчання предметів мовознавчого та літературознавчого циклу, формування вмінь і навичок розв'язувати конкретні педагогічні цілі та навчальні завдання, вироблення власної фахової стратегії і формування професійного іміджу вчителя української мови, англійської, української і зарубіжної літератур.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у магістрантів системи теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для ефективної організації та здійснення навчання української й англійської мов, української і зарубіжної літератур у закладах загальної середньої освіти відповідно до вимог Державного стандарту профільної середньої освіти, Концепції Нової української школи та сучасних тенденцій розвитку освіти.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких компетентностей.

Загальні компетентності

ЗК 1. Синтез та аналіз. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння суперечливих процесів та явищ, в тому числі у галузях лінгвістики та літературознавства, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК 2. Науково-дослідницькі навички. Здатність формулювати нові гіпотези та вирішувати наукові задачі в галузях лінгвістики, літературознавства, методики навчання філологічних дисциплін, підбирати відповідні методи для їх розв'язання; володіння основними поняттями й методами лінгвістичного, літературознавчого, методичного дослідження та вміння застосовувати їх на практиці.

ЗК 3. Міжособистісна взаємодія. Компетентність педагогічного партнерства. Здатність працювати в команді, проявляти організаторські

здібності, вести дискусії, переконувати та впливати на інших учасників колективу; готовність до критики; уміння знаходити компроміс, ухвалювати рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення.

ЗК 4. Інструментальні навички. Здатність до письмової та усної комунікації українською та англійською мовами. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Міжкультурна взаємодія. Здатність толерантно сприймати, розуміти, цінувати ідеї, думки і судження інших людей, мультикультурність.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність здійснювати методичну діяльність під час навчання української мови й літератури, англійської мови, зарубіжної літератури з урахуванням сучасних інноваційних підходів.

ФК 3. Здатність формувати у здобувачів освіти вміння користуватися метамовою лінгвістики та літературознавства, виконувати передбачені навчальними програмами види мовного розбору, аналізу тексту.

ФК 4. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою; англійською мовою; спілкуватись українською мовою вільно та фахово, володіти іноземною мовою відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти.

ФК 6. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі лінгвістики у формуванні сучасної наукової картини світу; чітке уявлення про походження мови, принципи і механізми її функціонування й розвитку, системний і антропоцентричний підходи в мовознавстві; усвідомлення ролі мови в житті соціуму; уміння розвивати в здобувачів освіти необхідні лінгвістичні компетенції.

ФК 9. Здатність ефективно орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично аналізувати отримані відомості, використовувати можливості мережових програмних систем та інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

ФК 10. Здатність формувати мовнокомунікативну компетентність здобувачів освіти, використовуючи різноманітні технології навчання, методи, прийоми і форми роботи.

ФК 11. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі освіти з метою вдосконалення професійної компетентності.

ФК 15. Здатність добирати та використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, що сприяють формуванню мотивації здобувачів освіти і спрямовані на розвиток їхніх здібностей, на формування в них позитивної самооцінки і визначення власної ідентичності з урахуванням їхнього психоемоційного стану, індивідуальних і вікових особливостей,

міжособистісних взаємин, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань для забезпечення мотивувального, розвивального та інклюзивного освітнього простору.

ФК 16. Здатність здійснювати інтегроване навчання.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання.

ПРН 2. Знати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, учення і теорії, методи дослідження педагогічних і філологічних наук. Розуміти загальні тенденції, закономірності розвитку педагогічної та філологічної наук, їх роль у формуванні наукової картини світу.

ПРН 6. Знати теорію та методику навчання філологічних предметів, інноваційні та інформаційно-комунікаційні та комп'ютерні технології навчання.

ПРН 7. Знати зміст і принципи організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти, сутність проєктування навчальних програм, підручників, інформаційних і науково-методичних матеріалів з української та англійської мов, української та зарубіжної літератур.

ПРН 8. Уміти відбирати й аналізувати наукові джерела, у яких осмислюється проблема; проєктувати та здійснювати емпіричні дослідження; проявляти творчі здібності під час досліджень; використовувати набуті знання з лінгвістики та літературознавства для вибору оптимальних шляхів аналізу різноманітного мовного матеріалу, художніх чи фольклорних творів, критичних праць; готувати доповідь, наукову статтю.

ПРН 9. Уміти провадити наукову діяльність у галузі лінгводидактики, методики навчання української літератури, зарубіжної літератури; шукати нові форми та методи навчання та здійснювати їх апробацію; проводити педагогічний експеримент; розробляти конспекти нетрадиційних уроків; аналізувати психолого-педагогічні особливості різних вікових груп.

ПРН 10. Уміти застосовувати профільні знання у підготовці до уроку та різних форм навчання у закладах вищої освіти; проєктувати їх зміст; володіти знаннями про навчальну роботу з учнями різних вікових категорій у цілісному педагогічному процесі в умовах індивідуалізації й диференціації навчання та інклюзії; проєктувати пізнавальну діяльність учнів для засвоєння навчального матеріалу; здійснювати методичну діяльність з української мови, української літератури, англійської мови, зарубіжної літератури; застосовувати базові знання з педагогіки та психології, методики викладання фахових дисциплін; проєктувати діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проєктування цілісного навчально-виховного процесу; проєктувати реалізацію інтегрованого навчання, міжпредметних зв'язків; виховувати всебічно розвинену особистість.

ПРН 11. Уміти здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів і їх виховання; розвиток у здобувачів освіти вмінь працювати з творчими та олімпіадними завданнями з української мови й літератури, англійської мови, зарубіжної літератури; організовувати та проводити виховні заходи; організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці в межах функціональних обов'язків учителя.

ПРН 12. Уміти здійснювати моніторинг навчальних досягнень суб'єктів освіти; розробляти різні типи навчальних завдань, відповідних результатам моніторингу; стежити за своєю мовою і поведінкою, мовою і поведінкою учнів; уважно слухати відповіді, адекватно реагувати на них; використовувати мову лінгвістики та літературознавства для офіційно-ділової та наукової комунікації.

ПРН 13. Уміти використовувати педагогічні технології в навчально-виховному процесі; розробляти уроки, лекції, семінарські, практичні та лабораторні заняття відповідно до обраної технології навчання.

ПРН 14. Уміти добирати систему завдань для контролю і корекції знань учнів; здійснювати усний, письмовий і тестовий контроль на заняттях з української мови й літератури, англійської мови, зарубіжної літератури; вести облік результатів контролю знань, умінь і навичок.

ПРН 16. Уміти працювати з текстовою, графічною та числовою інформацією за допомогою комп'ютера; використовувати можливості мережових програмних систем для виконання теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності; уміти користуватися електронними словниками; здійснювати пошук методичних матеріалів для реалізації міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків.

ПРН 17. Уміти застосовувати м'які навички (soft skills) та формувати їх у здобувачів освіти у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів і прогнозування.

ПРН 18. Уміти актуалізувати власний потенціал, проєктувати та реалізувати індивідуальні освітні траєкторії особистісного зростання.

ПРН 19. Уміти адаптуватися й діяти в новій ситуації, діагностувати власні стани та почуття для забезпечення ефективної й безпечної професійної діяльності, генерувати нові ідеї, оцінювати результати своєї праці.

ПРН 20. Соціальна активність, толерантне ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища, дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни «Педагогіка і психологія освітньої діяльності», «Актуальні питання сучасної української літературної мови», «Сучасний літературний процес в Україні», «Сучасна зарубіжна література», «Практичний курс англійської мови та стилістика» є пререквізитами до освітнього компонента «Методика викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі».

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Методика викладання англійської мови у старшій школі

Тема 1. Мовна політика України у сфері навчання іноземних мов у старшій школі.

Основні засади мовної політики України у сфері навчання іноземних мов у ЗЗСО. Роль іншомовної освіти у формуванні комунікативної компетентності учнів старшої школи.

Тема 2. Використання сучасних освітніх технологій у навчанні англійської мови учнів старших класів.

Сучасні освітні технології та цифрові ресурси у навчанні англійської мови. Можливості їх використання для розвитку іншомовних умінь учнів старших класів.

Тема 3. Особливості навчання англійської мови учнів старшої школи в умовах профільного навчання.

Особливості навчання англійської мови учнів старшої школи в умовах профільного навчання. Специфіка змісту і методів відповідно до освітніх потреб старшокласників.

Тема 4. Формування лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей учнів в умовах Нової української школи.

Особливості формування лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей учнів. Визначення ефективних методів і засобів їх розвитку в умовах НУШ.

Тема 5. Методика підготовки та проведення уроків англійської мови в старшій школі: планування, організація та оцінювання навчальної діяльності учнів.

Основні етапи підготовки та проведення уроку англійської мови: планування, організація та оцінювання. Сучасні методи організації навчальної діяльності учнів старших класів.

Змістовий модуль 2

Методика викладання української та зарубіжної літератури у старших класах

Тема 1. Зміст і особливості літературної освіти.

Літературна освіта в системі профільної середньої освіти. Методична компетентність майбутнього вчителя літератури. Літературознавча компетентність сучасного вчителя української та зарубіжної літератури. Українська та зарубіжна література в структурі мовно-літературної освітньої галузі. Основний і поглиблений рівні вивчення літератури. Модельні навчальні програми з української та зарубіжної літератури: зміст, структура, очікувані результати навчання. Принципи добору художніх творів для профільної школи. Підручник і навчально-методичні матеріали як засоби реалізації змісту літературної освіти.

Тема 2. Художня література як ресурс емоційного осмислення та підтримки учнів.

Емоційний потенціал художньої літератури в освітньому процесі. Книготерапія як ресурс емоційної підтримки учнів. Методичні можливості та межі використання книготерапії на уроках української та зарубіжної літератури. Добір художніх творів для осмислення моральних, психологічних і суспільно значущих проблем. Прийоми організації емоційно-ціннісного сприймання художнього тексту. Етичні засади обговорення чутливих тем. Особливості роботи з художніми творами про війну, втрати, травматичний досвід і моральний вибір.

Тема 3. Цифрові ресурси у викладанні української та зарубіжної літератури.

Цифрові ресурси як засіб розширення читацького й культурного досвіду учнів. Електронні бібліотеки, аудіокниги, буктрейлери, віртуальні виставки та цифрові колекції. Онлайн-платформи для пошуку, аналізу й представлення навчально-методичних матеріалів. Використання інтерактивних дошок, цифрових карт, таймлайнів і візуальних схем під час вивчення літератури. Критерії добору цифрових ресурсів відповідно до змісту художнього твору, навчальної мети та рівня підготовки учнів. Переваги й обмеження цифровізації літературної освіти.

Тема 4. Інтермедіальний підхід до вивчення української та зарубіжної літератури.

Поняття інтермедіальності та його методичне значення. Взаємодія літератури з живописом, музикою, театром, кінематографом і цифровим мистецтвом. Аналіз художнього твору в контексті різних видів мистецтва. Екранізація та театральна інтерпретація як засоби поглибленого розуміння літературного тексту. Методичні прийоми зіставлення літературного твору та

його мистецьких інтерпретацій. Інтермедіальні завдання на уроках української та зарубіжної літератури.

Тема 5. Дослідницька, порівняльна та проєктна діяльність учнів на уроках літератури.

Дослідницька діяльність учнів у процесі вивчення української та зарубіжної літератури. Проєктна діяльність як засіб поглибленого опрацювання художнього твору або літературного явища. Організація самостійної роботи учнів у профільній школі. Диференціація дослідницьких і проєктних завдань відповідно до рівня підготовки учнів. Оцінювання дослідницьких, порівняльних і проєктних робіт з української та зарубіжної літератури.

Тема 6. Вивчення художніх творів літератури з урахуванням їхньої родо-жанрової специфіки у старших класах.

Вивчення епічних творів: основні етапи, ефективні методичні прийоми. Аналіз сюжету, композиції, системи образів і способів творення оповіді в епічному творі. Вивчення драматичних творів з урахуванням їхньої сценічної природи. Читання за ролями, інсценізація, аналіз ремарок і сценічне моделювання під час вивчення драматургії. Вивчення ліричних творів у старших класах: специфіка, основні етапи, методи й прийоми. Осмислення ліричного героя, мотивів, образної системи та поезики вірша. Методика вивчення жанрових різновидів епосу, лірики та драми. Особливості опрацювання родо-жанрової специфіки художніх творів на основному й поглибленому рівнях профільної школи.

Змістовий модуль 3

Методика викладання української мови у старших класах

Тема 1. Концептуальні засади навчання української мови у старших класах. Сучасні тенденції розвитку лінгвістики і лінгводидактики. Основні аспекти розвитку сучасної української мовної освіти.

Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі. Предмет і завдання методики навчання української мови у старших класах (основний і поглиблений рівні). Зв'язок із навчальними дисциплінами.

Основні підходи до навчання української мови в старших класах.

Моделі навчальні програми і навчальні програми з української мови для 10–12 класів. Принципи побудови шкільного курсу української мови в старшій школі. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10–12 класів з української мови (основний і поглиблений рівні).

Тема 2. Методика мовленнєвого розвитку здобувачів освіти у старшій школі. Наукові засади мовленнєвої діяльності учнів.

Формування ключових компетентностей учнів старших класів під час вивчення окремих розділів курсу. Мовленнєвий розвиток особистості учнів у

репродуктивній і продуктивній текстовій діяльності. Поглиблення умінь і навичок культури роботи з текстом. Удосконалення комунікативних навичок через моделювання ситуацій спілкування.

Тема 3. Навчання української мови в 10–12 класах: методичні виміри.

Методи навчання: активні, інтерактивні, суб'єкт-суб'єктна навчальна взаємодія; евристичне спостереження, порівняння, конструювання, моделювання, смислове бачення, символічне бачення, метод творчої реалізації, проблемного навчання.

Методи і прийоми поглиблення і систематизації найважливіших відомостей з різних розділів науки про мову в 10 класі (відповідно до програми навчання). Види вправ і завдань.

Методи і прийоми поглиблення і систематизації найважливіших відомостей з різних розділів науки про мову в 11 класі (відповідно до програми навчання). Види вправ і завдань.

Методи і прийоми поглиблення і систематизації найважливіших відомостей з різних розділів науки про мову в 12 класі (відповідно до програми навчання). Види вправ і завдань.

Тема 4. Сучасний урок української мови: типи, основні вимоги, критерії ефективності.

Особливості організації уроків української мови різних типів у 10–12 класах. Конспект уроку як модель комунікативної взаємодії на уроці.

Організація спеціалізованих курсів і семінарів. Принципи ведення позакласної роботи та діяльності лінгвістичних гуртків. Облаштування та ефективне використання шкільного навчального кабінету з української мови. Особливості проведення шкільного факультативу. Створення умов для науково-дослідницької діяльності учнів, зокрема в системі Малої академії наук.

Тема 5. Сучасні технології навчання мови в старшій школі.

Сучасні освітні технології у процесі навчання української мови: технологія формування творчої особистості; технологія особистісно зорієнтованого навчання; технології розвивального навчання, проєктні та дослідницькі технології, технології змішаного й дистанційного навчання, використання цифрових ресурсів і онлайн-платформ.

Техніки і технології формування в учнів різних типів мислення (критичного, аналітичного, логічного; наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного).

Засоби навчання на уроках української мови в старших класах.

Аналіз навчальних матеріалів та їхнього потенціалу у старшій школі. Основні засади побудови актуальних підручників для старшокласників. Роль підручника як інструмента для саморозвитку та самонавчання учнів. Змістовий

аналіз (контент-аналіз) навчальних завдань з погляду їхньої ефективності у формуванні комунікативних і медіаосвітніх умінь і навичок.

Онлайн-ресурсів для вивчення української мови: зміст і способи практичного застосування (лінгвістики).

Лінгводидактичні можливості мережевого сервісу. Блоги, подкасти. Специфіка створення тематичних професійно орієнтованих блогів, web-сторінок і web-квестів.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин					
	усього	лекції	практичні заняття	лабораторні заняття	пропедевтична практика	самостійна робота
Змістовий модуль 1						
Методика викладання англійської мови у старшій школі						
Тема 1. Мовна політика України у сфері навчання іноземних мов у старшій школі.	12	2	2	–	–	8
Тема 2. Використання сучасних освітніх технологій у навчанні англійської мови учнів старших класів	16	2	2	–	4	8
Тема 3. Цифрові ресурси у викладанні української та зарубіжної літератури.	20	2	2	–	8	8
Тема 4. Формування лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей учнів в умовах Нової української школи	21	2	2	–	9	8
Тема 5. Методика підготовки та проведення уроків англійської мови в старших класах: планування, організація та оцінювання навчальної діяльності учнів	21	2	2	–	9	8
Разом за змістовим модулем 1	90	10	10	–	30	40
Змістовий модуль 2						
Методика викладання української і зарубіжної літератури у старших класах						
Тема 1. Зміст і особливості літературної освіти.	13	2	2	–	2	7
Тема 2. Художня література як ресурс емоційного осмислення та підтримки учнів.	19	3	3	–	5	8
Тема 3. Планування навчально-методичної роботи вчителя літератури	19	3	3	–	5	8
Тема 4. Інтермедіальний підхід до вивчення української та зарубіжної літератури.	18	2	2	–	6	8
Тема 5. Дослідницька, порівняльна та проєктна діяльність учнів на уроках літератури.	18	2	2	–	6	8
Тема 6. Вивчення художніх творів літератури з урахуванням їхньої родо-жанрової специфіки у старших класах.	18	2	2	–	6	8
Разом за змістовим модулем 2	105	14	14	–	30	47

Змістовий модуль 3						
Методика викладання української мови у старших класах						
Тема 1. Концептуальні засади навчання української мови у старшій школі	10	2	–	–	3	5
Тема 2. Методика мовленнєвого розвитку здобувачів освіти у старшій школі	13	2	2	–	4	5
Тема 3. Навчання української мови в 10–12 класах: методичні виміри	16	2	2	–	7	5
Тема 4. Сучасний урок української мови: типи, основні вимоги, критерії ефективності	17	2	2	–	8	5
Тема 5. Сучасні технології навчання мови в старшій школі	19	2	2	–	8	7
Разом за змістовим модулем 3	75	10	8	–	30	27
Всього годин	270	34	32	–	90	114

5.3. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	кількість годин
Змістовий модуль 1		
Методика викладання англійської мови у старшій школі		
1	Мовна політика України у сфері навчання іноземних мов у старшій школі	2
2	Використання сучасних освітніх технологій у навчанні англійської мови учнів старших класів	2
3	Особливості навчання англійської мови учнів старшої школи в умовах профільного навчання	2
4	Формування лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей учнів в умовах Нової української школи	2
5	Методика підготовки та проведення уроків англійської мови в старших класах: планування, організація та оцінювання навчальної діяльності учнів	2
Разом за змістовим модулем 1		10
Змістовий модуль 2		
Методика викладання української і зарубіжної літератур у старших класах		
1	Зміст і особливості літературної освіти.	2
2	Художня література як ресурс емоційного осмислення та підтримки учнів.	3
3	Планування навчально-методичної роботи вчителя літератури	3
4	Інтермедіальний підхід до вивчення української та зарубіжної літератури.	2
5	Дослідницька, порівняльна та проєктна діяльність учнів на уроках літератури.	2
6	Вивчення художніх творів літератури з урахуванням їхньої родо-жанрової специфіки у старших класах.	2
Разом за змістовим модулем 2		14
Змістовий модуль 3		

Методика викладання української мови у старших класах		
1	Концептуальні засади навчання української мови у старшій школі	2
2	Методика мовленнєвого розвитку здобувачів освіти у старшій школі	2
3	Навчання української мови в 10–12 класах: методичні виміри	2
4	Сучасний урок української мови: типи, основні вимоги, критерії ефективності	2
5	Сучасні технології навчання мови в старшій школі	2
Разом за змістовим модулем 3		10
Всього годин		34

5.4. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	кількість годин
Змістовий модуль 1		
Методика викладання англійської мови у старшій школі		
1	Мовна політика України у сфері навчання іноземних мов у старшій школі	2
2	Використання сучасних освітніх технологій у навчанні англійської мови учнів старших класів	2
3	Особливості навчання англійської мови учнів старшої школи в умовах профільного навчання	2
4	Формування лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей учнів в умовах Нової української школи	2
5	Методика підготовки та проведення уроків англійської мови в старших класах: планування, організація та оцінювання навчальної діяльності учнів	2
Разом за змістовим модулем 1		10
Змістовий модуль 2		
Методика викладання української і зарубіжної літератури у старших класах		
1	Модельні навчальні програми та підручники з української і зарубіжної літератури: зміст і методичні можливості	2
2	Книготерапія як інструмент психотерапії на уроках літератури в старших класах.	3
3	Аналіз навчально-методичного матеріалу з літератури на освітніх онлайн-платформах.	3
4	Вивчення художніх творів літератури в їх родо-жанровій специфіці на уроках в старших класах.	2
5	Інтермедіальні завдання на уроках української та зарубіжної літератури.	2
6	Проектування навчально-методичної роботи вчителя української та зарубіжної літератури	2
Разом за змістовим модулем 2		14
Змістовий модуль 3		
Методика викладання української мови у старших класах		
1	Формування мовленнєвої і комунікативної компетенцій учнів старших класів	2

2	Методи навчання української мови у старшій школі	2
3	Організація уроків української мови різних типів у 10–12 класах	2
4	Техніки і технології формування в учнів різних типів мислення на уроках української мови	2
Разом за змістовим модулем 3		8
Всього годин		32

5.5. Пропедевтична практика

№ теми	Назва теми	кількість годин
Змістовий модуль 1		
Методика викладання англійської мови у старшій школі		
1	Ознайомлення із закладом освіти та організацією освітнього процесу. Обговорення. Рефлексія	4
2	Спостереження за методами та прийомами роботи вчителя англійської мови. Обговорення. Визначення найбільш дієвих і доречних методів і прийомів	3
3	Спостереження за діяльністю учнів та їхньою взаємодією на уроці англійської мови. Обговорення. Визначення способів взаємодії в різних ситуаціях	9
4	Проведення фрагментів уроків. Методичне спостереження та обговорення проведених фрагментів уроків англійської мови	9
Разом за змістовим модулем 1		30
Змістовий модуль 2		
Методика викладання української і зарубіжної літератур у старших класах		
1	Педагогічна майстерність учителя-словесника	2
2	Аналіз відеоуроку української / зарубіжної літератури	5
3	Відвідування і обговорення уроків української літератури в школі	5
4	Відвідування і обговорення уроків зарубіжної літератури в школі	6
5	Підготовка і проведення фрагментів уроків з української літератури	6
6	Підготовка і проведення фрагментів уроків із зарубіжної літератури	6
Разом за змістовим модулем 2		30
Змістовий модуль 3		
Методика викладання української мови у старших класах		
1	Письмові роботи з української мови. Класифікація письмових робіт (диктанти, перекази, твори, тестові завдання, творчі вправи). Особливості їх проведення та методика оцінювання. Спостереження на уроці.	3
2	Оцінювання знань учнів на уроках української мови в старшій школі Види оцінювання. Форми та функції контролю. Вимоги до проведення контролю. Спостереження на уроці	4
3	Відвідування уроків української мови у школі. Обговорення. Рефлексія	7

4	Підготовка і проведення фрагментів уроків української мови. Обговорення. Рефлексія	8
5	Відвідування та аналіз позакласного заходу з української мови. Підготовка фрагментів позакласних заходів. Обговорення. Рефлексія	8
Разом за змістовим модулем 3		30
Всього годин		90

5.6. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	кількість годин
Змістовий модуль 1		
Методика викладання англійської мови у старшій школі		
1	Мовна політика України у сфері навчання іноземних мов у старшій школі Завдання 1 (аналітичне). Проаналізувати нормативно-правові документи, що регулюють навчання іноземних мов у ЗЗСО. Підготувати аналітичний огляд основних положень щодо іншомовної освіти (3–5 сторінок). Завдання 2 (порівняльне). Порівняти підходи до навчання іноземних мов в Україні та одній із країн ЄС. Результати представити у вигляді таблиці «Мета навчання – Зміст – Очікувані результати» та сформулювати висновки (2–3 сторінки)	8
2	Використання сучасних освітніх технологій у навчанні англійської мови учнів старших класів. Завдання 1. Схарактеризувати сучасні освітні технології в навчанні англійської мови (blended learning, flipped classroom, gamification, mobile learning, AI-tools). Для кожної визначити переваги та можливості використання на уроках англійської мови (3–4 сторінки). Завдання 2 (методичне). Розробити фрагмент уроку англійської мови із застосуванням однієї сучасної технології. Визначити мету, етапи уроку, цифрові інструменти та способи оцінювання результатів навчання.	8
3	Особливості навчання англійської мови учнів старшої школи в умовах профільного навчання. Завдання 1. Дослідити особливості профільного навчання англійської мови у старшій школі. Проаналізувати цілі, зміст навчання, рівні володіння мовою та вимоги до результатів навчання учнів (3–5 сторінок). Завдання 2. Розробити комплекс із 5–7 вправ для учнів профільного рівня навчання, спрямованих на розвиток навичок читання, аудіювання, говоріння або письма. Обґрунтувати вибір вправ.	8
4	Формування лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей учнів старших класів в умовах Нової української школи.	8

	Завдання 1. Проаналізувати сутність лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей. Навести приклади їх формування на уроках англійської мови (3–4 сторінки). Завдання 2 (практичне). Розробити серію із 5 завдань, спрямованих на формування міжкультурної обізнаності та навчальних стратегій учнів. Пояснити очікувані результати навчання.	
5	Методика підготовки та проведення уроків англійської мови в закладах загальної середньої освіти: планування, організація та оцінювання навчальної діяльності учнів старших класів. Завдання 1. Розробити детальний план-конспект уроку англійської мови (45 хвилин) із зазначенням мети, очікуваних результатів, етапів уроку, методів, форм роботи та засобів навчання. Завдання 2. Скласти систему оцінювання навчальної діяльності учнів для однієї теми (критерії оцінювання усного мовлення, письма, читання або аудіювання) та підготувати приклади контрольних завдань.	8
Разом за змістовим модулем 1		40
Змістовий модуль 2 Методика викладання української і зарубіжної літератур у старших класах		
1	Учитель української / зарубіжної літератури та основні вимоги до його професійної діяльності. Завдання: Підготувати портфоліо вчителя української / зарубіжної літератури Роль досвіду вчителів-словесників у розвитку методичної науки. Завдання: Вивчити досвід вчителя-практика	7
2	Кабінет літератури як творча майстерня вчителя. Завдання: Проаналізувати навчально-методичне забезпечення у кабінеті літератури Роль самоосвіти та самовдосконалення (конференції, вебінари, майстер-класи тощо) у професійній діяльності вчителя. Завдання: Взяти участь у роботі наукових конференцій, семінарах, вебінарах, зустрічах із вчителями тощо.	8
3	Ефективні методи, прийоми і види робіт. Значення повторного читання, його функції на етапі пояснювального читання. Робота над словом у процесі читання. Завдання: Проаналізувати методи і прийоми, що використовують вчителі-предметники у старшій школі.	8

	Моделювання учнівського читацького середовища на уроках з української літератури. Завдання: Підготувати орієнтовний список творів української літератури для читання у форматі презентації	
4	Моделювання учнівського читацького середовища на уроках з зарубіжної літератури. Завдання: Підготувати орієнтовний список творів зарубіжної літератури для читання у форматі презентації Інтерактивні технології на заняттях з української літератури. Завдання: Підготувати презентацію до уроку (тема на вибір)	8
5	Інтерактивні технології на заняттях з зарубіжної літератури. Завдання: Підготувати презентацію до уроку (тема на вибір)	8
6	Специфіка проведення позакласної роботи з української літератури в старших класах. Завдання: Підготувати конспект позакласного заходу Специфіка проведення позакласної роботи з зарубіжної літератури в старших класах. Завдання: Підготувати конспект позакласного заходу	8
Разом за змістовим модулем 2		47
Змістовий модуль 3 Методика викладання української мови у старших класах		
1	Програми і підручники з української мови для 10–12 класів. Принципи побудови шкільного курсу української мови в старшій школі. Завдання: Проаналізувати наявні програми з української мови для 10–12 класів. Визначити основні характеристики. Скласти інтелект-карту.	5
2	Поглиблення умінь і навичок культури роботи з текстом. Удосконалення комунікативних навичок через моделювання ситуацій спілкування. Завдання: Розробити орієнтовні зразки завдань (не менше ніж 3 завдання).	5
3	Методи і прийоми поглиблення і систематизації найважливіших відомостей з різних розділів науки про мову в 10, 11 і 12 класах. Завдання: Розробити 2 вправи (розділ – за вибором студента) для 10 класу (основний рівень). Розробити 2 вправи (розділ – за вибором здобувача) для 11 класу (основний рівень (для різних профілів: за вибором студента))	5

	Розробити 2 вправи (розділ – за вибором студента) для 12 класу (профільний рівень; профіль «Українська філологія»).	
4	Особливості проведення шкільних факультативів. Завдання: Скласти тематичний план роботи шкільного факультативу з медіаграмотності.	5
5	Лінгводидактичні можливості мережевого сервісу. Завдання: Створити текст для лінгвістичного веб-щоденника (тема – за вибором студента).	7
Разом за змістовим модулем 3		27
Всього годин		114

5.7. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Не передбачені

6.Форми та методи навчання

Форми навчання: лекції (традиційні, проблемні, із заздалегідь закладеними помилками); практичні заняття (активні, тренінги); самостійна робота здобувачів освіти; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ; виконання та захист проєктів, підготовка презентацій.

Методи навчання: словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія; наочні методи: демонстрація, ілюстрація, використання мультимедійних презентацій, відео- й аудіоматеріалів; практичні методи: виконання вправ, практичних робіт, ситуаційних завдань; проблемно-пошукові методи: проблемний виклад, евристична бесіда; інтерактивні методи: мозковий штурм, робота в малих групах, кейс-метод; метод проєктів; метод аналізу конкретних ситуацій (case study); інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням цифрових технологій та онлайн-ресурсів; метод рефлексії.

Обрані форми та методи навчання сприяють формуванню м'яких навичок здобувачів, зокрема:

– словесні методи допоможуть сформувати навички критичного мислення, активного слухання, аналітичного сприйняття інформації (пояснення), розвинути емоційний інтелект, навички когнітивної адаптивності (розповідь), міжособистісної комунікації, вміння формулювати запитання, повага до співрозмовника, критичне оцінювання думок (бесіда, дискусія);

– наочні методи уможливають розвиток спостережливості, аналітичного мислення, сприйняття і структурування складної інформації;

– практичні методи посприяють виробленню наполегливості і самодисципліни, спрямуванню на результат і самокорекцію, формуванню навичок тайм-менеджменту, і відповідальності за кінцевий продукт, а також вихованню готовності до прийняття рішень, гнучкості мислення;

– проблемно-пошукові методи допоможуть удосконалити уміння визначати причиново-наслідкові зв'язки, навички гнучкості у різних ситуаціях,

логічного мислення, виховати готовність до продукування неординарних гіпотез і пропозицій, а також до творчості;

- інтерактивні методи спрямовані на розвиток уміння генерувати цікаві ідеї, готовності безоцінного сприйняття іншого, командної взаємодії (мозковий штурм), співпраці з різними учасниками, делегування, досягнення компромісу (робота в малих групах і командах), удосконалення системного мислення, стратегічного планування й оцінювання ризиків (кейс-метод);

- метод проєктів уможливить розвиток і вдосконалення лідерських якостей, самоменеджмент, розв'язання проблемних ситуацій;

- метод рефлексії посприє підвищенню рівня самоусвідомлення, самоаналізу, самокритичності, адекватного оцінювання власного прогресу, емоційної зрілості.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Методика викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- стандартизовані тести;
- підготовка презентації;
- аналіз наукових праць;
- редагування текстів;
- представлення результатів виконаних завдань.

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях, виконання ними завдань самостійної роботи;

- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;

- підсумковий контроль проводиться у формі іспиту (у термін, визначений графіком підсумкового контролю).

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Політика оцінювання

Поточне оцінювання

Критерії оцінювання на практичних заняттях

Змістовий модуль 1

За роботу на практичному занятті здобувач освіти може отримати бали залежно від теми заняття згідно із запланованим розподілом балів. За кожну правильну відповідь студент отримує до 5 балів. Загальна максимальна кількість первинних балів становить 25 весь модуль.

5 балів: здобувач демонструє ґрунтовні знання матеріалу в повному обсязі, вміє вільно висловлювати думку з проблемних питань, виявляє креативність у розумінні й творчому використанні набутих знань та умінь.

4 бали: здобувач демонструє повні, систематичні знання, вільно висловлює думку з проблемних питань, самостійно аналізує явища та факти; при викладі матеріалу можуть бути незначні помилки, що не впливають на загальну якість відповіді.

3 бали: здобувач демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності; має поверхневу обізнаність із проблемних питань заняття, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але може усунути їх із допомогою вчителя.

2 бали: здобувач демонструє фрагментарні знання матеріалу (менше 50% необхідного обсягу), не володіє частиною основної термінології, має складнощі з логічним викладом думок; робота містить частково правильні елементи, але значні помилки в аналізі та аргументації.

1 бал: здобувач демонструє дуже обмежені знання або відповідає частково неправильно; відповідь містить грубі помилки, відзначається відсутністю аргументації та порушенням логіки викладу.

0 балів: здобувач не володіє знаннями із теми заняття, відповідь відсутня або абсолютно неправильна.

Змістовий модуль 2

За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум 4 бали.

4 бали – здобувач демонструє ґрунтовне розуміння методики викладання української та зарубіжної літератури у старших класах; правильно визначає мету, зміст і методичні завдання роботи з художнім текстом, біографічним матеріалом, літературознавчими поняттями або навчально-методичними ресурсами. Добирає доцільні методи, прийоми, форми роботи й навчальні завдання з урахуванням специфіки української та зарубіжної літератури, родо-жанрових особливостей твору, віку учнів і змісту навчальної програми. Відповідь або виконане завдання є самостійними, аргументованими, містять конкретні приклади та методично обґрунтовані висновки.

3 бали – здобувач загалом правильно розуміє методичну проблему, визначає основні способи її розв'язання на уроках української та зарубіжної літератури у старших класах, добирає відповідні приклади й завдання. Водночас окремі методичні рішення, аргументи або висновки недостатньо повні, потребують уточнення чи конкретизації.

2 бали – здобувач демонструє загальне розуміння теми, називає окремі методи, прийоми або форми роботи, проте недостатньо пов'язує їх зі змістом літературної освіти у старших класах, особливостями художнього твору та навчальною метою. Приклади є поодинокими, а методичне обґрунтування — неповним.

1 бал – здобувач відтворює окремі теоретичні положення або описує зміст запропонованого матеріалу, але не розкриває його методичного значення для викладання української чи зарубіжної літератури у старших класах. Практичні приклади відсутні або є недоречними.

0 балів – завдання не виконано, відповідь не відповідає темі або виявляє відсутність розуміння основних методичних положень.

Змістовий модуль 3

За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум 5 балів.

5 балів: ставиться за високий рівень володіння методикою викладання української мови: студент демонструє повні й глибокі знання програмного матеріалу та сучасних науково-методичних концепцій, уміння творчо застосовувати їх у практичній діяльності; вільно розробляє й проводить фрагменти уроків української мови, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів; добре орієнтується в основній і додатковій літературі, володіє методами роботи з новітніми освітніми технологіями та цифровими ресурсами; виявляє креативність, ініціативність і самостійність у створенні навчально-методичних матеріалів.

4 бали: ставиться за повні та міцні знання з методики української мови у визначеному програмою обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання (аналіз уроків, складання планів-конспектів, добір вправ, створення дидактичних матеріалів), знання основної й додаткової літератури. Студент виявляє креативність у використанні набутих знань, проте окремі аспекти подає менш системно.

3 бали: ставиться за достатньо повні та систематизовані знання з методики української мови, уміння виконувати практичні завдання та застосовувати основні джерела. Студент орієнтується у додатковій літературі, здатний до самостійного оновлення знань, але у відповідях і методичних розробках допускає незначні неточності чи окремі помилки.

2 бали: ставиться за знання основних положень методики викладання української мови, які дають змогу виконати мінімальні вимоги програми та підготуватися до майбутньої професійної діяльності. Обізнаність з літературою поверхова; практичні завдання виконуються неповно або з суттєвими помилками, що вимагає допомоги викладача.

1 бал: ставиться за мінімальну активність: присутність на заняттях і часткову участь у виконанні завдань без систематичного засвоєння матеріалу.

Критерії оцінювання пропедевтичної практики

Навчальний матеріал, опрацьований під час пропедевтичної практики, оцінюється на практичному занятті.

Максимальна кількість балів за пропедевтичну практику з навчальної дисципліни становить:

- змістовий модуль 1 – 5 балів;
- змістовий модуль 2 – 6 балів;
- змістовий модуль 3 – 5 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Завдання самостійної роботи студенти виконують протягом семестру.

Завдання самостійної роботи з навчальної дисципліни презентуються студентом в таких формах:

- повідомлення з окремої проблеми або теми;
- створення презентації;
- створення відео;
- створення проєкту;
- підготовка тез для участі в конференціях відповідно до тематики та ін.

Вибір студентом форми представлення завдань здійснюється самостійно.

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на практичному занятті та під час тестового контролю. Самостійна робота здобувачів освіти є складовою поточного контролю та оцінюється в межах максимальної кількості балів, передбаченої за роботу на відповідному практичному занятті. Результати виконання завдань самостійної роботи не додаються до поточної оцінки понад установлений максимальний бал за практичне заняття, а враховуються в межах цього бала. Питання, передбачені для засвоєння у процесі самостійної роботи, виносяться на екзамен.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу з навчальної дисципліни становить:

- змістовий модуль 1 – 5 балів;
- змістовий модуль 2 – 6 балів;
- змістовий модуль 3 – 5 балів.

Види неформальної освіти

Тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари, платформи дистанційного навчання та ін.

Перезарахування відбувається згідно з «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту (у термін, визначений графіком підсумкового контролю): тести на платформі MOODLE і відповідь за білетом:

- змістовий модуль 1 – 5 балів тести + 5 балів відповідь за білетом;
- змістовий модуль 2 – 5 балів тести + 5 балів відповідь за білетом;
- змістовий модуль 3 – 5 балів тести + 5 балів відповідь за білетом.

Тести складаються з трьох блоків питань (за наповненням змістових модулів).

Білет складається із трьох питань, у кожному з яких акцент на теоретичному аспекті із пропозицією практичної реалізації (за наповнення змістових модулів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання					Підсумковий контроль	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	10	
5	5	5	5	5		
Змістовий модуль 2						
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	10
3	3	3	3	4	4	
Змістовий модуль 3						
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	10	
5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS100-бальна	Оцінка ECTS літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90–100	A	відмінно	зараховано
85–89	B	добре	
75–84	C		
64–74	D	задовільно	
60–64	E		
35–59	F _x	незадовільно	незараховано
0–34	F		

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

У випадку виникнення **конфліктних ситуацій**, керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка»

Політика щодо академічної доброчесності: Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка»

Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних

пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ІІІ в межах навчальної дисципліни

Дозволяється використовувати ІІІ для планування структури відповіді під час підготовки до практичного заняття, пошуку цікавих ідей і наочних матеріалів із обов'язковим зазначенням використаного сервісу (із наведенням покликання).

Необхідно обов'язково дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Навчально-методичний комплекс із дисципліни.
2. Електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни «Методика викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі» у системі MOODLE.
3. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи.
4. Мультимедійна техніка, мобільні девайси.

12. Рекомендована література

Базова література для всієї дисципліни

1. Закон України «Про освіту», 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n186>.
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту», 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lavs/show/463-20/>
3. Державний стандарт профільної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
5. Політика використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2026/polityka_AI.pdf

1. Дорошенко В., Гончаренко С. Компетентнісний підхід у навчанні англійської мови. *Іноземні мови*. 2025. № 4.
2. Задорожна І. П., Зєня Л. Я. Формування навчально-стратегічної компетентності в професійно орієнтованому усному спілкуванні англійською мовою студентів нефілологічних спеціальностей. *Іноземні мови*. 2022. № 2. С. 3–9.
3. Каневська О., Устінова В. Застосування медіаосвітніх технологій на уроках іноземної мови в закладах загальної середньої освіти: теоретичні та практичні аспекти. *Український педагогічний журнал*. 2024. № 2. С. 232–243. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-232-243>.
4. Мартинова Р. Розвиток методики навчання іноземних мов у дослідженнях зарубіжних учених. *Український педагогічний журнал*. 2023. № 4. С. 104–114. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-4-104-114>.
5. Модельні навчальні програми з іноземної мови. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-prohramy-dlia-10-12-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoly-profilna-shkola-z-2027-roku>
6. Подосиннікова Г. І., Кривошия К. Технологія інтерактивного навчання «кіноклуб» у підготовці майбутніх учителів англійської мови. *Іноземні мови*. 2022. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2022.2.262813>.
7. Подосиннікова Г., Прядка А. Формування компетентності в критичному читанні у майбутніх учителів англійської мови на матеріалі автентичних коротких оповідань. *Іноземні мови*. 2023. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2023.4.295043>.
8. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах : англ. мова, нім мова, франц. мова, ісп. мова: навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2016. 402 с.
9. Устименко О. М. Професійно-методичні завдання для формування проєктної компетентності майбутніх учителів англійської мови. *Іноземні мови*. 2023. № 1. С. 29–49. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2023.1.278111>.
10. Черниш В. В., Ніколаєва С. Ю. Зміст навчання майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованого усномовленневого спілкування в аспекті міжкультурної комунікації. *Іноземні мови*. 2023. № 1. С. 19–28. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2023.1.278110>.
11. Burns A., Richards J. C. (Eds.). *The Cambridge Guide to Learning English as a Second Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2018. 362 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781009024761>.
12. Garton S., Copland F. M. (Eds.). *The Routledge Handbook of Teaching English to Young Learners*. London: Routledge, 2018. 544 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315623672>.
13. Hall G. *Exploring English Language Teaching: Language in Action*. 2nd ed. London: Routledge, 2017. 313 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315193380>.
14. Hall G. *The Routledge Handbook of English Language Teaching*. London: Routledge, 2016. 592 p.

15. Sokol M. O. The Formation of Future Teachers' Professional Readiness to Innovation Activity by Means of Digital Technologies. *Revista de Investigaciones de la Universidad del Quindio*. 2023. Vol. 34, № 2. P. 136–142.

16. Walsh S., Mann S. (Eds.). *The Routledge Handbook of English Language Teacher Education*. London: Routledge, 2019. 617 p.

Додаткова

17. Задорожна І. П. Психолого-педагогічні чинники організації самостійної роботи студентів з оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. 2016. № 4. С. 6–12.

18. Задорожна І. П. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземних мов: можливості, проблеми та шляхи їх вирішення. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 2 (106). С. 232–244. DOI 10.24139/2312-5993/2021.02/232-244.

19. Задорожна І. П. Сучасні підходи до формування іншомовної аудитивної компетентності. *Педагогічний альманах*. 2021. № 49. С. 72–80. DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.259>

20. Ніколаєва С. Ю., Задорожна І. П. Теоретичні засади історії методики навчання іноземних мов: монографія. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. 298 с.

21. Prometheus: платформа масових відкритих онлайн-курсів: вебсайт. URL: <https://prometheus.org.ua/> (дата звернення: 23.06.2026).

22. Thornbury S. Scott Thornbury's 30 Language Teaching Methods. Cambridge Handbooks for Language Teachers. Cambridge University Press. 2022. 122 p.

Змістовий модуль 2

Основна

1. Грицак Н.Р. Теорія і методика жанрового аналізу малих епічних і ліро-епічних різнонаціональних художніх творів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 400 с.

2. Грицак Н. Р. Формування публічного мовлення старшокласників на текстовій основі. *Освіта. Інноватика. Практика: науковий журнал СумДПУ імені А.С.Макаренка*. Суми, 2024. № 12(2). С. 19–24. 10.31110/2616-650X-vol12i2-003 <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/286>

3. Грицак Н.Р. Позитивна мотивація як інструмент формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів вищої освіти. *Перспективи та інновації науки Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»*. № 11(2 9) 2023. С. 71–82. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-71-82](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-71-82) <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/5476/5507>

4. Грицак Н.Р. Сторітелінг як інструмент формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів освіти. *Молодь і ринок*. 2023. № 8(216). С. 48–53. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.285797>

5. Державний стандарт профільної середньої освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 25 лип. 2024 р. № 851. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>

6. Використання штучного інтелекту в освіті / І. Візнюк та ін. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців:

методологія, теорія, досвід, проблеми. 2021. № 59. С. 14-22. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-14-22>

7. Іваненко Н. В., Денека М. Т., Сидоренко О.М. Цифровізація освітнього процесу в галузі філологічної науки (українські реалії). *Академічні візії*. 2023. Вип. 18. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/296>

8. Про затвердження типової освітньої програми для 10–12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням: наказ Міністерства освіти і науки України від 26 трав. 2025 р. № 765 (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 19 черв. 2025 р. № 884). URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-10-12-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-iaki-zabezpechuiut-zdobuttia-profilnoi-serednoi-osvity-za-akademichnym-spryamuvanniam?utm_source=chatgpt.com

9. Модельні навчальні програми для 10–12 класів Нової української школи. Профільна школа (з 2027 року). Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-prohramy-dlia-10-12-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoly-profilna-shkola-z-2027-roku>

10. Цифрова компетентність сучасного вчителя Нової української школи: (Пошук рішень в період війни): зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. семінару (Київ, 21 березня 2023 р.) / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: ІЦО НАПН України, 2023. 208 с.

Допоміжна

10. Грицак Н. Р. Професійний імідж майбутнього вчителя зарубіжної літератури: від навчання до практики. *Освітологічний дискурс*. 2021. Т. 35. № 4. С. 83–102. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2021.46>

11. Грицак Н. Р. Формування стресостійкості особистості учнів під час читання художньої книги в умовах сьогодення. *Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство. XII Волошинські читання: зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції* / за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2024. С. 66–72 <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/ZBIRNYK-MATERIALIV-Voloshynski-chytannia-2024.pdf>

Змістовий модуль 3

Основна

1. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови / методичний poradnik науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового навчального року : методичні рекомендації / за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засекіної: Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2022. 296 с.

2. Модельні навчальні програми з української мови. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-prohramy-dlia-10-12-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoly-profilna-shkola-z-2027-roku>

Допоміжна

3. Бакум З. П., Пальчикова О. О. Формування ключової компетентності «Спілкування іноземними мовами» учнів старшої школи на уроках української

словесності під час навчання фразеології. *Філологічні студії: науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету: зб. наук. праць*. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С. В., 2020. Вип. 21. С. 225–242.

4. Видатні особистості з українського мовознавства. Хрестоматія / за заг. ред. Марини Навальної; укл.: Тетяна Левченко, Тетяна Чубань. Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2016. 172 с.

5. Груба Т. Теорія і практика формування мовної особистості учнів старшої школи на уроках української мови (профільний рівень): монографія. Київ. 2018.

6. Найдьонова Л. А. Психологічні мішені інформаційної війни у XXI столітті. URL: <https://www.psyh.kiev.ua>.

7. Найдьонова Л. А. Оновлення Концепції медіаосвіти: навіщо було потрібне і які зміни внесені. URL: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/onovlennya_kontseptsii_mediaosviti_navischo_bulo_potribne_i_yaki_zmini_vneseni/

8. Остапенко Н., Симоненко Т., Руденко В. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 248 с.

9. Палихата Е., Штафірна Л. Навчання публічного мовлення старшокласників з урахуванням вимог програми і матеріалів підручників з української мови. <https://doi.org/10.25128/2415-3605.22.1.17>

10. Пентилюк М. Унормування терміносистеми з української лінгводидактики. Основні методичні поняття у сучасному педагогічному дискурсі. Українська мова і література в школах України. 2016. № 4. С. 29–31.

11. Попович А. С. Зауваги про безперервне вивчення стилістики української мови. Теоретична і дидактична філологія: зб. наук. пр. Серія «Педагогіка». Переяслав-Хмельницький: ФОП Добровольська Я. М., 2016. Вип. 23. С. 56–65.

12. Семенов О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 224 с.

13. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб./ за ред. М. І. Пентилюк. К.: Ленвіт, 2015. 320 с.

14. Струганець Л. Культура мови: Словник термінів. Тернопіль: Навч. книга. Богдан, 2000. 178 с.

15. Тележкіна О. О. Віртуальні платформи і цифрові застосунки на заняттях із дисциплін лінгвістичного циклу. *Викладання гуманітарних та українознавчих дисциплін засобами дистанційного навчання: теорія і практика закладів вищої освіти: матеріали наук.-метод. інтернет-конф.*, 24 листоп. 2022 р. Харків, 2022. С. 91–93.

16. Тележкіна О. О., Голтвеницька М. Застосування елементів STREAM-технології на заняттях з української мови. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди*. 2022. Вип. 55. С. 388–404.

17. Тележкіна О. Формування дискурсивної компетенції майбутніх філологів. *ZESZYTY NAUKOWE. Seria: NAUKI SPOŁECZNE, HUMANISTYCZNE I PEDAGOGICZNE*. Wydawnictwo Międzynarodowej Akademii Nauk Stosowanych w Łomży, 2023. № 90. T. 3 S. 330–343.

18. Тележкіна О. О. Запитання як інструмент розвитку критичного мислення під час викладання дисциплін гуманітарного циклу. *Сучасні*

тенденції в українській і світовій гуманітаристиці: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 07 листопада 2024 року. Харків: ХНАДУ, 2024. С. 112–115.

13. Інформаційні інтернет-ресурси*

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки»
URL: <http://www.chitalca.html>

2. Бібліотека зарубіжної літератури українською мовою. URL:
<https://www.ukrlib.com.ua/world/>

3. Каталог авторів, письменників, поетів. URL: <https://zarlit.com>

4. Тележкіна О. Аналіз ліричного твору: мовознавчий і літературознавчий виміри: вебінар (2021).
<https://naurok.com.ua/webinar/analiz-lirichnogo-tvoru-movoznavchiy-i-literaturoznnavchiy-vimiri>

5. Тележкіна О. Застосування методів інтерактивного навчання на уроках української мови: вебінар (2022).
<https://naurok.com.ua/webinar/zastosuvannya-metodiv-interaktivnogo-navchannya-na-urokah-ukra-nsko-movi>

6. Тележкіна О. Застосування творчих методів на уроках української мови: вебінар (2023). <https://naurok.com.ua/webinar/zastosuvannya-tvorchih-metodiv-na-urokah-ukra-nsko-movi>

7. Тележкіна О. Інтерактивна онлайн-дошка як інструмент забезпечення спільної діяльності учнів: вебінар (2024).
<https://naurok.com.ua/webinar/interaktivna-onlayn-doshka-yak-instrument-zabezpechennya-spilno-aktivnosti-uchniv>

8. Тележкіна О. Математична й інформаційно-комунікаційна компетентності: можливості для викладання мови й літератури: вебінар (2023).
<https://naurok.com.ua/webinar/matematiczna-y-informaciyno-komunikaciyna-kompetentnosti-mozhливosti-rozvitku-pid-chas-vikladannya-movi-ta-literaturi>

9. Тележкіна О. Можливості використання елементів STREAM на уроках української мови: вебінар (2022).
<https://naurok.com.ua/conference/stem-project>

10. Тележкіна О. Не тільки PowerPoint: онлайн-сервіси для створення цікавих презентацій: вебінар (2024).
<https://www.youtube.com/watch?v=9lj2lRebAf8>

11. Тележкіна О. Онлайн-сервіси для створення навчальних відео: вебінар (2024). <https://www.youtube.com/watch?v=EZqI8SyTskU>

12. Тележкіна О. Розвиток риторичної компетенції: традиційні й новітні форми роботи: вебінар (2025).
<https://naurok.com.ua/webinar/rozvitok-ritorichno-kompetenci-tradiciyni-y-novitni-formi-roboti>

13. Тележкіна О. Сервіс Genially – інтерактивний асистент учителя: вебінар (2025) <https://naurok.com.ua/webinar/servis-genially-interaktivniy-asistent-uchitelya>

14. Тележкіна О. Формування м'яких навичок під час викладання дисциплін мовно-літературної галузі: вебінар (2023). <https://naurok.com.ua/webinar/formuvannya-m-yakih-navichok-pid-chas-vikladannya-disciplin-movno-literaturno-galuzi>

15. Тележкіна О. Формування риторичної та дискурсивної компетенцій на уроках української мови: вебінар (2023). <https://naurok.com.ua/webinar/formuvannya-ritorichno-ta-diskursivno-kompetenciy-na-urokah-ukra-nsko-movi>

14. Перелік рекомендованих ресурсів

з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Для досягнення програмних результатів навчання та набуття компетентностей з освітнього компоненту здобувачам освіти рекомендується проходження таких курсів, тренінгів, семінарів:

1. Викладання в часи війни. URL: <https://skovoroda.ukma.edu.ua/course/vykladannia-v-chasy-vijny/>

2. Години медіаграмотності. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/824>

3. З учнями про освіту та кар'єру. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5158>

4. Інструменти професійного розвитку вчителя іноземної мови. Підходи до інтегрованого навчання. URL: <https://ippo.com.ua/training/instrumenti-profesijnogo-rozvitku-vcitela-inozemnoi-8810?inpoint=ippo.com.ua>

5. Ключові уміння 21 століття. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5135>

6. Критичне мислення для освітян. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/krytychne-myslennya-dlya-osvityan/>

7. Медіаграмотність для освітян. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/mediagramotnist-dlya-osvityan/>

8. Медіаграмотність: практичні навички. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/mediagramotnist-praktichni-navichki/>

9. Медіаграмотність: як не піддаватися маніпуляціям. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/resisting-media-manipulation/>

10. Навчаймось вчитися: потужні розумові інструменти для опанування складних предметів. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/how-to-learn/>

11. Наука повсякденного мислення. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/critical-thinking-science/>

12. Наука про навчання: що має знати кожен учитель. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/learning-science/>

13. Освітні інструменти критичного мислення. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osvitni-instrumenty-krytychnoho-myslennya/>
14. Подумай двічі: платформа критичного мислення. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/1700>
15. Профільна. Зміст. Як викладати в новій старшій школі. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/6785>
16. Сміливі навчати (вчителювання під час кризи). URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/1762>
17. Старша профільна школа: нові підходи та інструменти для вчителів англійської мови. URL: <https://vector.uied.gov.ua/uk/mpk/2554/detail/>
18. Старша профільна школа: сучасні підходи до навчання інтегрованого курсу «Українська мова, українська та зарубіжна літератури». URL: <https://vector.uied.gov.ua/uk/mpk/2501/detail/>
19. Старша профільна школа: трансформація мовно-літературної освіти та нові інструменти філолога (українська мова та література). URL: <https://vector.uied.gov.ua/uk/mpk/2625/detail/>
20. Тележкіна О. Компетентнісний підхід до вивчення предметів мовно-літературної галузі: проблеми, особливості, реалізація: курс. <https://naurok.com.ua/learn/kompetentnisniy-pidhid-do-vivchennya-predmetiv-movno-literaturno-galuzi-problemi-osoblivosti-realizaciya-54>
21. Тележкіна О. Створення привабливого освітнього простору: практика застосування цифрових інструментів: курс. <https://naurok.com.ua/learn/stvorenniya-privablivogo-osvitnogo-prostoru-praktika-zastosuvannya-cifrovih-instrumentiv-58>
22. Тележкіна О., Куц Д. Старша профільна школа: сучасні підходи до навчання української мови. URL: <https://vector.uied.gov.ua/en/mpk/2521/detail/>
23. Учителі в курсі (про цифрові застосунки). URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2915>
24. Цифровий учитель. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/4033>

15. Комунікація та етика взаємодії*

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через корпоративну електронну пошту (Грицак Наталія Русланівна: grysak78@tnpu.edu.ua; Коновальчук Світлана Андріївна: konovalchuk.svitlana@tnpu.edu.ua; Тележкіна Олеся Олександрівна: olesia.tieliezhkina@tnpu.edu.ua) та систему дистанційного навчання (усі студенти групи приєднані до курсу на платформі MOODLE і мають доступ до навчальних матеріалів). Консультації проводяться згідно з графіком (розміщений на кафедрі) або за попередньою домовленістю.

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен повідомити викладача та відпрацювати пропущений матеріал не пізніше, ніж за 5 днів після пропуску.

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.